

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1752. usque ad
Annum 1757 - Cum Appendice ad Annos 1744. 1745. 1748

Luxemburgi, 1758

LIII. Pontificium Decretum super nullitate Matrimonii Violantis Josephæ
Henriquez de Almada, & Ludovici Francisci de Assis Sanches de Baena
editum, Apostolica auctoritate per Litteras in forma Brevis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74789](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74789)

tutiones Concilii Tridentini, præsertim in Sessione vigesimaquarta capite decimosexto.

Et quando Vicarius Generalis, decedente Episcopo, sit habendus Vicarius Capitularis.

§. 4. Insuper volumus & mandamus, ut in iis locis, in quibus Venerabiles Fratres Antifites Ordinarii eorumdem locorum Residentiales, neque Capitulum Canonicorum, neque Parochos in suis Civitatibus, & Diocæsis habent, sed dumtaxat Sacerdotes aliquot, & Missionarii reperiuntur, per terras, & oppida dispersi, ita ut, cum quemlibet Antifitem ejusmodi mori contingat, infimul convenire minime valeant, tunc Vicarius Generalis jam a defuncto Antifite constitutus, ipso facto intelligatur, sit, & habeatur Vicarius Capitularis, cum supra expressis facultatibus ad Vicarios Capitulares de jure spectantibus, exerceatque munus Vicarii Capitularis hujusmodi, donec, & quousque novus Antifites ab eadem Apostolica hac Sancta Sede designatus illuc advenit, ac regimen susceperit. Verum probe intelligentes, haud facile in iisdem locis reperiri Ecclesiasticos Viros, qui sive Doctores, sive Licentiat in Jure Canonico in aliqua Studiorum Universitate fuerint, quemadmodum pro Vicariatus cujuscumque five Capitularis, five Generalis munere obeundo requiruntur; Nos earumdem partium calamitates commiserantes, tenore & auctoritate paribus, quemcumque in Vicarium Capitularem; ut præmittitur, in casibus antedictis eligendum, dummodo ad gubernium, & regimen habilis, & idoneus fuerit, nunc pro tunc talem esse, & haberi volumus, & declaramus, perinde ac si Doctor, sive Licentiat in Jure Canonico fuerit.

Confirmatur superius statuta.

§. 5. Decernentes eadem præsentis Literas, & in eis contenta quecumque, semper firma, valida & efficacia existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere debere, & illis, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, in omnibus & per omnia plenissime suffragari, sicque & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & eorumdem Cardinalium Congregationes, & quosvis alios quancumque præminentia & potestate fungentes, & functiones, judicari, & definiti debere: ac irritum, & inane quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogatio contrariis.

§. 6. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & quibuscumque aliis Decretis in genere, vel in specie, aut aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque, Cæterum vos, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, iisdem quoque, quibus Indiarum Orientalium Apostolicos Vicarios prosequuti fuimus, Apostolicis verbis, & adhortationibus prosequimur. Itaque ex Apostolicæ providentiæ, auctoritatisque nostræ ratione, maxime ad procurandam salutem animarum consentanea, a Nobis suscepta, atque unicuique vestrum præcepta animadvertite, quanta sit Apostolici muneris unicuique vestrum injuncta cura, atque eapropter satagite, ut per assiduos labores, vigilantiam pastoralem, sollicitudinemque contendatis, ne quispam Christi fideliū vobis commisorum, & de quibus ratio supremo Pastorum Principi æterni Judicii reddenda est, pereat; sed potius ut omnes æternam salutem consequantur, & vobis merces vestris meritis debita a justo re-

muneratore Deo tribuatur. Nos interim celestis præsidii auspiciam Apostolicam Benedictionem in populos etiam vestrarum Diocæsum, vel Provinciarum redundaturam vobis, Venerabiles Fratres, Dilecti Filii, peramanter impertimur.

§. 7. Volumus autem, ut earumdem præsentium Litterarum transfertis, seu exemplis etiam impressis, & a Congregationis Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium negotiis Propagandæ Fidei præpositorum Præfecto, & Secretario pro tempore existentibus subscriptis, & sigillo ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majoram sub Annulo Piscatoris, die VIII. Augusti MDCCLV. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

Cajetanus Amatus.

Exemplorum fides.

Dat. 8. Augusti 1755. Pont. XV.

Pontificum Decretum super nullitate Matrimonii Violantis Josephæ Henriquez de Almada, & Ludovici Francisci de Affis Sanches de Baena editum, Apostolica auctoritate per Litteras in forma Brevis expeditas roboratur.

LIII

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad futuram rei memoriam.

F T S I Matrimonialis Causa jamdudum inter dilectam in Christo filiam Violantem Josepham Henriquez de Almada puellam Nobilem Lisbonensem, ac dilectum filium Ludovicum Franciscum de Affis Sanches de Baena Ordinis Jesu Christi Commendatarium, super validitate, vel nullitate Matrimonii invicem, ut asserbatur, contracti vertens, non semel, sed iterum atque iterum in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum propolita, ac secundum allata, & probata rationum momenta, pro validitate fuerat resoluta, atque per Apostolicas Nostras in simili forma Brevis literas confirmata; tamen in eadem Congregatione Cardinalium die 13. currentis mensis Septembris, & anni 1755. maturiori examine, ob nova adducta documenta iterum expensa, & discussa, ita decisa fuit, quod nimirum Matrimonium hujusmodi irritum, ac nullum esset, ac foret, atque adeo dissolvendum: ea præsertim ratione, quod super impedimento duplicis quarti gradus consanguinitatis inter unam, & alterum intercedente, haud satis, atque idonee derogatum fuisset in Dispensatione impertita per Apostolicas in forma Brevis literas die 12. mensis Septembris anno 1750. datas.

Pro Matrimonii validitate primum fuit a Congregatione Concilii pronunciatum.

Sed deinde pro Matrimonii nullitate capta resolutio.

§. 2. Quoniam autem hujusmodi resolutio a memorata Congregatione Cardinalium super nullitate dicti Matrimonii prolata, haud satis, & sufficiens est, ut Contrahentes omnimoda libertate gaudeant, transeundi scilicet, ut dicitur, ad secunda vota; cum juxta Constitutionem Nostram, tamquam regulam, & normam in Causis Matrimonialibus rite sancteque expediendis decidendisque præscriptam, atque alias editam, & propositam, resolutio antedicta per aliam uniformem resolutionem confirmari, atque iterum in laudata Congregatione Cardinalium necessario sæpedita Causa reproponi debeat;

Non hinc tamen integrum erat partibus ad secunda vota transire, obstante Constitutione Pontificis, qua caveatur in hujusmodi causis captam resolutionem per aliam uniformem confirmandam esse.

Ex peculiari-
bus ramen
causis Decre-
tum edidit
Pontifex quo
confirmata
fuit resolutio
Congregati-
onis pro nul-
litate Matrimo-
nii, & per-
missum parti-
bus ad secun-
da vota tran-
sire.

Apostolica
auctoritate
per has litte-
ras præfatum
Decretum ro-
boratur.

Earumdem
firmitati con-
sultur, subla-
ta aliter judi-
candi pote-
state.

Derogatio
contrariis.

Exemplorum
fides.

Orta contro-
versia super
validitate
Matrimonii;
tum quia non
fuit initum
coram pro-
prio Parocho,
tum quia a
Muliere fuit

Hinc est, quod Nos seriò considerantes non minus nova Partium dispendia, quam temporis iacturam in hac Matrimoniali Causa, a tot annis agitata, satis, superque inopportuna, ac perniciosam, de consilio etiam ejusdem Congregationis, postquam libellos, scripturasque pro utraque parte allatas, necnon Acta omnia hoc in gravissimo negotio confecta accurate expendimus, & examinavimus, tandem die 27. currentis mensis Septembris decretum hac super re edidimus, per quod sententiæ laudatæ Congregationis Concilii consentientes, declaravimus, ac statuimus, Matrimonium antedictum inter Violantem Josepham, & Ludovicum Franciscum Nobiles Lisbonenses contractum, esse, ac fore irritum, & nullum, necnon unam, & alterum in ea quidem omnimoda libertate esse, ac fore, ad alia vota, quoties vero aliud non obstat canonicum impedimentum, libere, & licite transeundi: Quod sane decretum dilecto Filio Magistro Josepho Alexandro Furierto ejusdem Congregationis Concilii Secretario tradendum mandavimus, ut inter Acta sæpeditæ Congregationis reponatur, ac servetur.

§. 3. Antedictum itaque Decretum nostrum, quò firmitus subsistat, & servetur exactius, Apostolica etiam auctoritate tenore præsentium confirmamus, illudque inviolabili Apostolicæ firmitatis robore communimus. Decernentes, Decretum præfatum, & præsentibus nostras Literas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, dictisque Violanti Josephæ, & Ludovico Franciscò in omnibus, & per omnia plenissime suffragari debere; sicque, & non aliter in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & eorumdem Cardinalium Congregationes, necnon Apostolicæ Sedis Nuntios, & quovis alios quacumque præminentia, & potestate fungentes, & functuros, judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, quidquid secus super his a quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, & quibuscumque aliis Decretis in genere, vel in specie, aut aliis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earumdem præsentium literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorum sub Annulo Piscatoris die 30. Septembris 1755. Pontificatus nostri Anno Decimosexto.

Loco † Annuli Piscatoris.

Cajetanus Amatus.

Pontificii Decreti tenor.

CUM super Matrimonio, prævia dispensatione super impedimento quarti gradus consanguinitatis a fel. rec. Clemente PP. XII. concessa, in Civitate Zamorensi contracto inter Violantem Josepham Enriquez de Almada, & Aloysium Franciscum Assis Sanchez de Baena, & numquam carnali copula consummato, conten-

tio exorta fuerit, tum quia Violantes assererat, illud non fuisse contractum coram proprio contrahentium Parocho, tum quia comprobare nitebatur, a se re integra fuisse revocatum Mandatum, quod Procuratori dederat, ut matrimonium contraheret; controversia definitio a Nobis commissa fuit Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum: & cum ipsi post nonnulla responsa, aperiendæ veritati maximopere conducentia, binas tandem ediderint resolutiones Matrimonii validitati faventes, petente prædicto Aloysio Franciscò, juxta morem fuerunt eadem confirmatæ per nostras Literas Apostolicas in forma Brevis expeditas die 8. Julii 1750. Judicium favorabile validitati Matrimonii bis latum, & uti supradictum est, a Nobis confirmatum, completum, & terminatum dici poterat, ad tramites Constitutionis a Nobis editæ super ordine, & forma causarum Matrimonialium, quæ incipit: *Dei Misericordie*, & quæ est *trigesimatertia in nostro Bullario Tom. I.*

§. 2. Sed aliter res se habuit, instaurata videlicet controversia contra validitatem Matrimonii, non ex quo contractum fuisset coram Parocho illegitimo, aut post revocatum Procuratoris Mandatum, sed ex alio disparato capite, uti mox exponetur. Violantes, & Aloysius Franciscus non erant conjuncti tantum tertio, & quarto consanguinitatis gradibus, sed erant conjuncti duplicibus tertio, & quarta gradibus a duplici latere provenientibus: dispensatio autem concessa a Nostro Prædecessore Clemente PP. XII. quantum tantummodo, & ad summum tertium gradum comprehendebat, nec se extendebat ad duplicem tertium, & quartum gradum. Cumque, instante Aloysio Franciscò, fuerint a Nobis expeditæ Literæ Apostolicæ in forma Brevis die 12. Septembris 1750., quarum ope duplicitatis gradus impedimentum sublatum dici poterat, sed sanatorie gratiæ concessio eo sub obtentu facta sit, quod Violantes tunc esset ignara novi impedimenti duplicitatis gradus, inter ipsam, & Aloysium intercedentis, & Violantes provinciam assumpserit comprobandi, quod tempore concessionis gratiæ, & expeditionis Brevis sanatorii, ipsa erat conscia novi impedimenti, jusque suum perfectè cognoverat: ex his instaurata est controversia contra validitatem Matrimonii, non ex quo contractum fuisset coram Parocho non proprio contrahentium, vel ex quo initum fuisset post revocatum procuratoris mandatum, uti supra dictum est; sed ex alio disparato capite, seu fundamento, quod videlicet contractum fuisset, vigente impedimento dirimente, per Apostolicas Literas nullatenus sublato.

§. 3. Delata ad Nos novæ prætensionis noticia, ejus definitio eidem memoratæ Congregationi Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum fuit a Nobis commissa, ea tamen adjecta conditione, ut de validitate, aut nullitate Matrimonii cognoscerent, habita tantum ratione sufficientiæ, aut insufficientiæ derogationis obtentæ super impedimento gradus, nec ulla habita consideratione aliarum rationum, ob quas præcedenter, & in præteritis causis propositionibus, promotæ fuerat instantia pro nullitate Matrimonii. Ad tramites impostæ legis examen assumptum est, adhibitisque opportunis diligentibus, communibus tandem suffragiis edita est resolutio contra validitatem, & pro nullitate Matrimonii; Defensore Matrimonii ad tramites Nostræ Constitutionis constituto, suo munere, de more, egregie tum voce, tum scriptis functo; exhibito tantum in postrema Causæ propositione ab Aloysio Franciscò supplicis libello, in quo se, & jura sui Matrimonii iudicio Congregationis submittere professus est.

re integra revocatum mandatum ad contrahendum.

A Congregatione Concilii validum iudicatum, & Apostolicis litteris hujusmodi iudicii approbatum.

* In hac Editione Tom. XVI. pag. 48.

Instaurata controversia ex alio capite nullitatis, nimirum quod impetrata a Clemente XII. dispensatio gradus non comprehendere quibus invicem contrahentes erant conjuncti.

Delata iterum questio ad Congregationem Concilii ea tamen lege, ut de nova solummodo controversia cognosceret.

Pro nullitate Matrimonii prodiit resolutio.

1755.

Altera supercedere debuit resolutio precedentis conformis, juxta legem a Pontifice traditam in sua Constitutione.

Ex peculiaribus tamen circumstantiis controversie cognitionem ipse Pontifex assumpsit.

Triusque rationis capita exponuntur. Primum, an fuerit necessaria nova dispensatio super impedimento duplicis gradus, cum quae a Clemente XII. concessa fuit, impedimentum suffulerit tertio solummodo & quarti gradus?

Secundum, an nova dispensatio data fuerit, ex quo nullus ignoraverit impedimentum duplicis gradus.

Tertium, an revera illud mulier, tempore expeditionis novi Brevis ignoraverit.

De primo capite agit. Communior est Doctorum Sententia, ut impedimentum ex duplicitate gradus derivans ad obtinendam dispensationem exponatur.

* In hac Editione Tom. II. pag. 206.

Constitutio S. Pii V. loquitur in casu conjunctionis tertii & quarti gradus, pro validitate dispensationis deinceps, ut remotior gradus exprimitur, super propinquiore

S. 4. Unica resolutio favens nullitati Matrimonii, juxta memoratam Nostram Constitutionem, non sufficit, ut iudicium absolutum dici possit, cum altera resolutio precedentis conformis accedere debeat. Pro totius ergo negotii finali absolute, necessarium fuisse, ut Causa iterum in Congregatione proponeretur, & alia eaderet resolutio precedentis conformis: sed, cum id fieri nullatenus posset absque novis expensis, & longioris temporis mora, maximopere inopportuna in causa Matrimoniali a longo tempore introducta; non obstante gravi etate, in qua sumus constituti, neque pariter obstantibus molestis negotiis, quibus quotidie vexamur, & opprimimur, inherentes etiam infamiationi praedictorum Cardinalium, qui in Congregatione uniformibus suffragiis consenserunt Matrimonium fuisse nullum, quique expediens futurum esse dixerunt, ut posthabita nova propositione in Congregatione, Nos ipsi rem totam perpenderemus; laborem assumpimus scripturas Congregationi exhibitae perlegendi, & omnia, & singula, quae a scribentibus fuerant deducta, ponderandi, ut, quatenus iudicium Nostrum conforme fuisset resolutioni Congregationis, superabundanter dici posset adimpleta, quae a Nobis in Constitutione Nostra statuta sunt, & quatenus difforme fuisset, nulla amplius superesset de validitate Matrimonii dubitatio.

S. 5. Tria sunt, de quibus actum est in Causae discussione. Primum est, an pro validitate Matrimonii necessaria fuerit dispensatio a Nobis concessa, permittens, ut non obstante impedimento duplicis gradus, Matrimonium contrahi posset, vel potius sufficiens fuisset praecedens dispensatio a Nostro Praedecessore concessa, quae impedimentum suffulit tertii, & quarti gradus. Secundum, an dispensatio a Nobis concessa, eo sub praesupposito facta sit, quod tempore concessionis Violantes ignoraret impedimentum duplicitatis gradus. Tertium, an tempore expeditionis novi Brevis, Violantes ignoraret, seu potius conscia esset impedimenti duplicitatis gradus. Ex horum quippe dubiorum resolutione, prout uno, vel altero modo fieri contingat, iudicium pendet validitatis, aut invaliditatis Matrimonii contracti.

S. 6. Ducto autem initio a primi examine puncti, cum in Tribunalibus, & communiori calculo a scribentibus ea opinio recepta sit, quae pro validitate dispensationis, & consequenter Matrimonii, quod dependenter ab ea contrahitur, requirit, ut conjunctio proveniens ex duplicitate gradus exponatur, & quod eidem derogeretur, seu quod, ea minime, obstante, permittatur, ut conjuncti duplici consanguinitatis gradu Matrimonium inter se contrahere possint; suo marite sequitur, pro validitate Matrimonii fuisse necessariam novi Brevis expeditionem, per quam impedimentum duplicis consanguinitatis gradus de medio tolleretur, nec fuisse potuisse primum Breve derogans impedimento quarti, seu tertii, & quarti gradus. Hoc quippe Breve sufficiens fuisset, si Violantes, & Aloysius Franciscus fuissent conjuncti simplici tertio, & quarto gradu, juxta Constitutionem sanctae memoriae Pii Quinti la XIII. Bullarii Tom. II. *, ubi, excepto casu, quod vir, & mulier primum consanguinitatis, seu affinitatis gradum attingerent, in quo protestatus est, se nolle dispensare, quoad reliquos gradus decrevit, pro validitate dispensationis satis esse expressionem remotioris gradus, obtentis postea super propinquiore litteris declaratoriis. Juxta quoque communem Doctorum sententiam in Tribunalibus receptam, illicitum tantum est, sed non invalidum Matrimonium, quod contrahitur ope dispensationis obtentae super quarto gradu, nulla tertii gradus facta mentione, & antequam litterae declaratoriae scriptae

a S. Pio V. fuerint obtentae: prout, dum in minoribus Secretarii Concilii munere fungeremur, fuisse a Nobis comprobatum est, & a Congregatione admissum in discussione Causae Lucevianae Nullitatis Matrimonii, quae fuit proposita, & resoluta die 18. Martii 1722., uti videri potest Tom. 2. Theauri Resolutionum praedictae Congregationis, ubi noster discursus una cum Resolutione typis editus est. Sed, cum praedicta omnia sibi vindicent locum in simplici impedimento tertii, & quarti gradus, & non in impedimento duplicis consanguinitatis gradus; nemo est, qui non videat, pro validitate Matrimonii, de quo nunc agitur, nullatenus fuisse sufficientem Dispensationem a Nostro Praedecessore concessam, quae tertii, & quarti gradus impedimentum suffulit, sed aliam pro dicta validitate fuisse necessariam, cujus ope duplex ex duplicitate gradus impedimentum derivans de medio tolleretur.

S. 7. Admissa necessitate expeditionis novi Brevis, & admissa primi insufficientia pro validitate Matrimonii, sequitur, ut videatur, an secundi Brevis facta fuerit concessio eo sub praesupposito, quod tunc Violantes ignoraret impedimentum duplicitatis gradus. At, si Aloysius Franciscus exorans pro concessione novi Brevis, ut remanere posset in Matrimonio, non obstante impedimento duplicitatis gradus, exposuit, se timere, ne scandala orirentur, si hujus novi impedimenti notitia ad Violantem deveniret; si coherenter ad haec facta fuit concessio Brevis, exclusa necessitate novi consensus a Violante praestandi, vel quod ipsa de novo impedimento certior fieret, ut ex lectura Brevis plane dignoscitur; ex his evidenter desumitur, novae gratiae concessionem emanasse eo sub praesupposito, quod Violantes tempore concessionis ignoraret impedimentum descendens ex duplicitate gradus: & eo fortius, cum in eodem Brevi legatur, gratiam debere in suo robore permanere, si post ejus concessionem notitia impedimenti ad Violantem devenisset, quae circumstantia evidenter evincit, comprobataque, gratiam fuisse eo sub praesupposito concessam. Porro gratia concessa importat dispensationem in radice Matrimonii, quae a Romanis Pontificibus concedi consuevit, urgente magna causa, & quando agitur de impedimento Matrimonii, ortum habente, non a Jure Divino, aut naturali, sed a Jure Ecclesiastico, & per eam non fit, ut Matrimonium nulliter contractum, non ita fuerit contractum, sed effectus de medio tolluntur, qui ob hujusmodi Matrimonii nullitatem, ante iudicium dispensationem, atque etiam in ipso Matrimonii contrahendi actu, producti fuerunt: de quibus omnibus a Nobis fuisse actum est, dum in minoribus Secretarii Congregationis Concilii munere fungeremur in Causa Praegen. Matrimonii, quae fuit proposita, die 13. Junii 1720., 16. Januarii 1723., 28. Augusti ejusdem anni, & tandem resoluta die 18. sequentis Septembris, uti videri potest tom. 1. & 2. Theauri Resolutionum dictae Congregationis, ubi typis edita inveniuntur ea omnia, quae tunc a Nobis deducta fuerunt. Cumque solus Romani Pontificis sit, non solum dispensationes in radice Matrimonii indulgere, sed etiam conditiones statuere pro validitate gratiae adimplendas; in ea, de qua nunc agitur, ea quodammodo statuta dici potest conditio, quod, tempore concessionis, Violantes novum impedimentum ignoraret, ne ipsa contradicente, & obtinente, prout contigisset, si impedimentum scivisset, concessa dispensatio diceretur: in hoc quippe rerum themate factum est, atque concessum, quidquid fieri, aut concedi poterat, ut Matrimonium, cujus validitas fuerat approbata, peristeret; nec mulieri subacta est facultas impugnandi ex novo capite validitatem, si novi impedimenti notitiam, tempore

1755.

vero expediatur litterae declaratoriae. Passim Doctores validum iudicium, quamvis illicitum, Matrimonium inquit ope dispensationis super quarto gradu, reticito tertio, neque expeditis litteris declaratoriis.

Nunc vero res est, non de tertio & quarto, sed de duplici consanguinitatis gradu.

Itaque desinit nova dispensationis fuisse necessarium.

Secundum controversiae caput examinatur.

Ex ipso Brevis patet nova dispensationem ideo fuisse concessam, quia putatum, mulierem ignorasse impedimentum.

Gratia ex secundo Brevis concessa dispensationem importat in radice Matrimonii, cujus ope nulliter contracti Matrimonii effectus de medio tolluntur.

Solus Romani Pontificis est eam concedere, & conditiones quascumque praescribere.

In casu, de quo agitur, statuta conditio dici potest, quod mulierem tempore concessionis novi impedimentum lateret.

concessionis gratiæ, novæque dispensationis, habuisset, nullâ habita consideratione notitiæ supervenientis post concessionem Brevis; ea quippe superveniens superveniret post sublatum ope novæ dispensationis duplicitatibus gradus impedimentum.

Tertium caput expenditur: & probatur, mulierem scivisse novum impedimentum tempore concessionis gratiæ.

Judicium itaque Congregationis pro nullitate Matrimonii approbatur, & transitus ad secunda vota permittitur.

Datum 27. Septembris 1755.

§. 8. Post hæc nihil aliud remanet, quàm, ut videatur, an tempore concessionis gratiæ Violantes haberet notitiam novi impedimenti: Cumque ex documentis, & testibus quacumque exceptione majoribus demonstratum sit, quod Violantes impedimenti notitiam, ante concessionem, & tempore concessionis gratiæ, habuerat, & habebat, & omnia parabat necessaria pro instauranda controversiâ super nullitate Matrimonii in vim novi impedimenti, cui in primo Brevis non fuerat derogatum; nedum approbamus Congregationis Concilii judicium ultimo loco prolatum pro nullitate Matrimonii, sed hoc nostro Decreto inter acta Congregationis Concilii aservando, & per Literas Apostolicas in forma Brevis etiam corroborando, dicimus, & pronunciamus, Matrimonium contractum inter Violantem Josephum Enriquez de Almada, & Aloysium Franciscum Sanchez de Baena, nullitatis vitio laborare, & quatenus aliud Canonicum non obstat impedimentum, posse utrumque ad alia vota transire.

Datum apud S. Mariam Majorem die 27. Septembris 1755.

BENEDICTUS PP. XIV.

LIV.

Quæ, & qualis conveniat exemptio ab Archiepiscopi Neapolitani jurisdictione, Hospitali S. Angeli a Nido nuncupat, ejusdemque Ecclesiæ, & personis, decernitur & declaratur.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium. Pontificis studium in componendis inter Personas Ecclesiasticas controversiis.

PRÆCLARUM semper fuit, ac laudabile, opportuno consilio adversus ea occurrere, quæ Divinum cultum imminuere, bonumque publicum perturbare videntur, eas præsertim controversias Apostolica auctoritate dirimendo, quæ animorum disensionem in rebus Ecclesiasticis foventes, mutua caritatem labefactant, & quasi fontes sunt aliorum innumerabilium malorum. Quamobrem sæpe Nos Prædecessorum Nostrorum exemplis inherentes, quamquam gravissimis aliis curis, quæ ab Apostolico ministerio disjungi nequeunt, assidue implicati sumus, haud tamen prætermisimus causas disensionum hujusmodi ad Nos advocare, illas diligenter examinare, nostrisque oculis perscrutari, ac cognoscere. Quos quidem conatus, laboresque Nostrorum, qui veræ solidæque pacis auctor est Deus, pro sua in Nos immensa benignitate approbare & benedicere dignatus est; nam inter illas, vel Ecclesias, vel personas, ad quas Decreta Nostra direximus, in speratam ante concordiam, non sine magno Nostrorum ipsarumque partium gaudio, vidimus plenissime restitutam.

Vetustissimæ controversiæ inter Archiepiscopos Neapolitanos, & Deputatos Sedilis a Nido.

§. 2. Porro ejusmodi conditionis ac naturæ, cum adhuc in minoribus versaremur, eam controversiam existimavimus, quæ sæpius excitata est inter Deputatos Sedilis, quod a Nido appellant, & Archiepiscopos pro tempore Ecclesiæ Neapolitanæ; eo quod in varios diversosque sensus distraherentur tum Literæ quædam

Apostolicæ felicis recordationis Prædecessoris Nostri Martini Papæ V. die 24. Aprilis anno 1426., seu veriori tempore, datæ & bonæ memoriæ Reynaldum S. R. E. Cardinalem Brancaccium nuncupatum, quum hic Hospitali S. Angeli a Nido in Civitate Neapolis tunc temporis pene dirutum a fundamentis restituere, novaque dote, ex bonis sibi a Deo collatis, ditare proposuisset: tum nonnulla pro ipsius Hospitalis administratione non ita multo post ab eodem Cardinali Apostolica auctoritate statuta die 11. Martii 1427. tum demum aliud Apostolicum Breve similis recordationis Prædecessoris patris Nostri Pauli Papæ III. expeditum ex officio Cardinalis Penitentiarii. Itaque quum disensionis istæ nec longi temporis diuturnitate molliori, nec decretis seu resolutionibus Ven. Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum extingui potuerint; quin potius novissimis temporibus magis magisque visæ fuerint recrudescere, eo quod reperta dicebantur vetusta quædam documenta, quæ vel incognita prius erant, vel non satis probata; propterea, quum primum Dilectum Filium Nostrum Antoninum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Serfaliu nuncupatum, modernum ex concessionem & dispensationem Apostolicam Neapolitanæ Archiepiscopalis Ecclesiæ Præsulem, & coram, & per litteras, proclivem propensumque deprehendimus ad ea probanda, atque amplectenda, quæ a Nobis in gravi hoc negotio decernerentur, & ex corde cupere, ut finis aliquando tot litibus imponeretur, quas Archiepiscopi Prædecessores non alio sustinuerant animo, nisi ut ipsis vitio verti non posset, quod jura Ecclesiæ suæ indefensa reliquissent: hæc omnia statim Carissimo in Christo Filio Nostrum Carolo utriusque Sicilia Regi Illustri denunciavimus, qui non modo propositum Nostrum commendavit, sed etiam pietate, quæ præditus est, maxima, studioque Religionis incensus, magnopere Nos impulit, ut illud quamprimum executioni mandarem.

Uade primum extortæ.

Frustra ad easdem eradandas hæcenus adlaboratum.

Has omnes ad se avocavit, suppressitque Pontifex.

Per opportunas Literas Apostolicas & Statutorum Hospitalis subjectas declarationes.

Exemptio Hospitalis, ejusdemque Ecclesiæ, Oratorii, bonorum &c. ab Ordinaria & Delegata Archiepiscopali jurisdictione.

Duumviro- rum Electio- rumque in administratione redditibus auctoritas.

§. 3. Quare Causam & litem, quæ inter Cardinalem Archiepiscopum ex una parte, & ab alia inter Sacristam seu Rectorem Hospitalis & Ecclesiæ SS. Angeli & Andreæ a Nido, ac illius Gubernatores in Urbe Neapolis (cujus quidem litis verum statum hic pro expresso haberi volumus) cum omnibus & singulis incidentibus, & emergentibus, annexis, & connexis, rebusque aliis tam deductis, quam non deductis, a quocumque Judice, Tribunali, & Congregatione, & præsertim a prælaudata Congregatione Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, ad Nos ipsos advocantes, eamque omnino suppressantes, & extinguentes; motu proprio, ex certa scientia, & matura deliberatione Nostra, ac de plenitudine Apostolicæ Auctoritatis declaramus atque decernimus, virtute dictarum litterarum in limine foundationis, seu reedificationis concessarum a Martino V. Prædecessore Nostrorum, ad supplicationem dicti Reynaldi Cardinalis Brancacci, nec non aliarum Pauli III. similiter Prædecessoris, dictorumque Statutorum, sive Ordinationum ejusdem Cardinalis Brancacci;

§. 4. In primis Hospitali S. Angeli a Nido, ejusque Ecclesiæ exteriori, nec non Oratorium, seu Cappellam interiorem, bona, redditus, jura, & pertinentias cujusvis generis universas, fuisse, & esse pleno jure exempta a quocumque dominio, visitatione, potestate, & jurisdictione tam Ordinaria, quam delegata Archiepiscopi pro tempore Civitatis Neapolis, nobisque, & S. Sedi Apostolicæ immediate subjecta.

§. 5. Rursus & secundo loco: Ad Universitatem Nobilium memorati Sedilis a Nido spectare